

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Bevilaqua Borsody Béla*
Cím: *Szent László kilencvenéves istenhegyi temploma*
Forrás: *Pest*
Hely: *Bp.* (Hely) *1944. (VI. 2.)* (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás
Tárgy: *726.5*
Hely: *Szent László templom a Svábhegyen*
Idő: *1860-1944*
Személy:
Hely:

Szent László kilencvenéves istenhegyi temploma

A pesti Dunasoron sétáló elé odarajzolódik a budai *Várhegy* csodálatos panorámája. A kép, Budapest jellegzetes városképe, melyet már 1436-ban megcsodált és leírt a világjáró flandriai lovag, Sieur Bertrand de la Brocquière.

A Királypalota gazdag barokkjá, az ódon bástyák repkénye és a Mátyás-templom esipkés franciás gótikája fölé mint második függöny rajzolódik fel az *Istenhegy*, a *Szent Orbánhegye* és a *Szent Jánoshegye* vonala. A hegyhát közepén, sötét erdőből jegenyecsoport tornyadzik fel, mögötte karsú torony mutat fel a bodor ezüstfelhők felé, mint valami intó ujj, mely az Istenhegyről az Isten felé mutat.

A *karsú torony* a *svábhegyi Szent László plébánia templomának tornya*. Az idén, a csákányos Árpádházi Szent László királyúr évében, kilencvenesztendő. Históriaját *Siklóssy László*, a *Svábhegy történetének* kutatója írta meg tizenöt esztendővel ezelőtt.

A budai városi tanács még az 1840-es években telket hasított ki az *Istenhegy* laposán az építendő templom számára. A »Bach-korszak« éjszakájában a magyar öntudat *Szent László* nevére kívánta elnevezni a templomot. A mozgalmat a magyarsujtásos reverendás, hazafias piarista, *Halványi Evangélista János*, a pesti Va-

kok *Intézetének* igazgatója indította el. A hazafias mozgalom élén *Eötvös József* báró és *Jókai* állott. A régi *Nemzeti Színház* tagjai és a pest-budai írók a zugligeti *Fácán* vendéglőadóban jótékony előadást tartottak. A fiatal *Ferenc József* császár — a későbbi magyar király — 200 ezüsterintot, a császárné, *Erzsébet*, a későbbi magyar királyné, bíborbársony misemondóruhát ajándékozott. A *Szépirodalmi Lapok* 1853-ban jelentette, hogy esztendőre leteszik a templom alapkövét.

Ybl Miklós tervei szerint

A templom tervezőmestere a fiatal *Ybl Miklós* volt. Az akkori késői »Biedermeier« úgynévezett »újgótikus« stílusának hatása alatt ekkor még nem az olasz Rinascimento, hanem a régi francia gótika rajongója volt. A templomot nemes, hálóboltíves franciás gótikában tervezte meg. 1855-ben a budai ácsok már megülték a torony sisakja tetősíkját a magyar csákányos bokrétaünnepét.

A templomajtó fölötti csúcsíves fülkéből a *szent királyúr* kemény magyar arcú, magyarbajszos, honfoglaláskori magyar sisakos feje tekint le. A templom tengelye, illetőleg az oltár az ősi magyar Kelet felé tekint. Az oltárképet *Görgey Artúr* fővezértábornok táborigénymestere, *Than Mór* festette. A királyúr a gépén ősi magyar csákányával — ez a török csafgán, a

báskirtörök *csögen*, a karakalpak török *csükös* atyjafia, a *fokos* őse — vizet fakaszt a kősziklából szomjuhozó magyar hadai számára.

1860 október 7-én szentelte fel a templomot *Scitovszky János*, Esztergom bíboros hercegérseke, Magyarország primása. A gyönyörű őszi reggelen csupa magyar bizakodás volt az úr a lelkeken. Az elnyomásra már magyar hajnal virradt. A solferinói esata után már a kiegyezés vetette előre a reménykedés napsugarait. A budai városi Nemzeti Tanács már kardosan, magyar mentésen jelent meg. A tisztelgők élén *Eötvös József* báró, a svábhegyi »Karthausi Lak« lakója üdvözölte a négyes magyar fogatán érkező magyar »nagy-papot«. A kóruson a nagy emlékeztető *Szepessy Imre* piarista páter által betanított diákkórus a *Szent István* dalát énekelte. A nép a hazát éltette és a Szózatot harsogta. A diákság magyar zászlók alatt vonult le a hegyről a tornyos pesti Városházáig.

A res aurálás

1884-ben, az idén hatvan esztendeje restaurálták a templomot, melynek lelkésze a budakrisztinavárosi plébános, *Rostaházy Kálmán* volt. A *Than Mór* által festett oltárkép helyébe ekkor került a mai, melyet *Stetka Gyula* festett. Ekkor készültek a nemes pompájú festett ablakok. 1914-ben, most hamincesztendeje készült el a templom gótikus új mennyezete.

Szent László nevét hordozza a templom, mely ma már plébániatemplom. A Gubacs fölött felkelő nap sugarai megaranyozzák a *szent király* úr szoborképét. A vén fák alatt rigófütyty dalol és az ország a *Szent László* esztendejére készül.

Dr. Bevilaqua Borsody Béla